

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Generalni sekretariat Vlade RS

gp.gs@gov.si

Številka: IPP 007-164/2012/47 (131-01)
Datum: 13. 8. 2012

Zadeva: Novo gradivo št. 1 - Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2012-1711-0023) – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepa vlade:

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji sklep:

1. Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2012-1711-0023) ter ga pošilja v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar

Sklep prejmejo:

- Državni zbor
- Ministrstvo za notranje zadeve
- Služba vlade za zakonodajo
- Generalni sekretariat vlade

2.a Oseba, odgovorna za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Nina Gregori, namestnica generalnega direktorja Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, sekretarka

2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

- Dr. Vinko Gorenak, minister
- Mag. Robert Marolt, državni sekretar
- Barbara Brezigar, državna sekretarka

- Nina Gregori, namestnica generalnega direktorja Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, sekretarka,
- Mag. Matjaž Dovžan, direktor Urada za migracije v Direktoratu za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo, sekretar

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu: DA

4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:

V skladu s prvim odstavkom 142. člena Poslovnika Državnega zbora RS (Uradni list RS, št. 92/07 – UPB1 in 105/10) Vlada Republike Slovenije Državnemu zboru Republike Slovenije predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za spremembe in dopolnitve zakona, ki so manj zahtevne.

S predlogom se v vsebinskem smislu predlaga sprememba nekaterih določb, ki se nanašajo na resorno pristojnost nad izvajanjem nekaterih določb ter prenos neobvezne določbe Direktive 2005/85/ES v slovenski pravni red, vendar so te spremembe manj zahtevne. Zaradi javno-finančne situacije se predlaga tudi ukinitvev brezplačne pravne pomoči in podpore svetovalcev za begunce v postopkih na prvi stopnji. Predlagajo se tudi potrebni redakcijski popravki.

4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

Namen predlaganega gradiva je dopolnitev zakona s prenosom neobvezne določbe Direktive 2005/85/ES, na podlagi katere bi se v nacionalni zakonodaji vzpostavila podlaga za ugotavljanje starosti mladoletnikov brez spremstva v primeru dvoma v dejansko starost. Zaradi javno-finančne situacije se predlaga tudi ukinitvev brezplačne pravne pomoči in podpore svetovalcev za begunce v postopkih na prvi stopnji. Poleg tega se zakon spreminja in dopolnjuje zaradi razjasnitve medresorskih pristojnosti pri izvajanju nekaterih določb in obstoječe zakonsko besedilo redakcijsko popravlja.

Novo gradivo št. 1: V 15. in 18. členu predloga zakona so bile upoštevane pripombe Službe vlade za zakonodajo, prejete dne 17. 7. 2012. Zaradi pripomb Ministrstva za izobraževanje, kulturo, znanost in šport, prejetih dne 23. 7. 2012 sta bila iz predloga zakona črtana člena, ki se nanašata na izobraževanje. V predlogu je bila posledično popravljena tudi prehodna določba, ki se nanaša na uskladitev podzakonskih aktov.

6. Presoja posledic:

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE

f)	na dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, - na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
----	---	----

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40.000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t+1	
SKUPAJ:				

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

II. Finančne posledice, ki so načrtovane za državni proračun

- II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

- **II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:**
- **II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:**

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40.000 EUR: /

Z zakonom se zaradi ukinitve brezplačne pravne pomoči svetovalcev za begunce na prvi stopnji predvideva prihranek v okvirni višini 56.000 EUR. Ta znesek je bil izračunan ob predpostavki, da bo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji v letu 2012 zaprosilo 350 oseb, vsak od njih bo imel na prvi stopnji pomoč svetovalca za begunce, ki mu bo nagrada odmerjena v višini vrednosti količnika 1,25 (nagrada se odmerja v razponu od 0,5 do 2,5), pri čemer je vrednost količnika 129 EUR.

Z zakonom se uvaja tudi možnost odreditve zdravniškega pregleda za prosilce za mednarodno zaščito, ki trdijo, da so mladoletniki brez spremstva, obstaja pa dvom v njihovo starost. Cena takega zdravniškega pregleda znaša 80 EUR za enega prosilca, kar na letni ravni ob predpostavki, da bi se zdravniški pregled odredil pri vseh prosilcih, ki so v letu 2011 zatrjevali, da so mladoletniki brez spremstva, znaša 4640 EUR. Strošek takega pregleda je zanemarljiv, saj se z uvedbo možnosti odreditve takega pregleda pričakuje predvsem preventivni učinek z namenom preprečevanja zlorab sistema mednarodne zaščite in skrajšanje postopkov za priznanje mednarodne zaščite (kar pomeni, da že 11 dni krajši postopek opravičuje strošek pregleda). Upoštevati je tudi potrebno, da se prosilci za mednarodno zaščito, ki so mladoletniki brez spremstva uvrščajo v ranljivo kategorijo oseb, ki jim je potrebno zagotavljati posebno skrb, obravnavo in nego, kot mladoletnim prosilcem pa jim je zagotovljena tudi višja raven nekaterih ostalih pravic, omejitev uporabe nekaterih drugih določb zakona oziroma posebna postopkovna jamstva (postavitev zakonitega zastopnika, nastanitev v posebnem nastanitvenem objektu azilnega doma, večji obseg zdravstvenih storitev glede na ostale prosilce, možnost omejitev gibanja zgolj na območje azilnega doma, ipd.) Dejstvo, da je prosilec mladoletnik brez spremstva pa lahko v posebnih okoliščinah vodi tudi v priznanje mednarodne zaščite. Glede na navedeno predlagatelj meni, da so finančne posledice uvedbe zdravniških pregledov v primeru dvoma v mladoletnikovo starost zanemarljive glede na predvidene učinke. Stroške zdravniških pregledov bo predlagatelj zagotavljal v okviru PP 6094.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA

Datum objave: 12. 4. 2012

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije, ki delujejo na področju mednarodne zaščite (Pravno-informacijski center nevladnih organizacij, Slovenska filantropija, Jezuitska služba za begunce, Mirovni inštitut ter Amnesty International Slovenije) in Visoki komisariat združenih narodov za begunce.
- Varuh človekovih pravic
- Informacijski pooblaščenec

Občin in združenja občin gradivo ne zadeva.

Mnenje, predloge, pripombe so podali:

- nevladne organizacije, ki delujejo na področju mednarodne zaščite (Pravno-informacijski center nevladnih organizacij, Slovenska filantropija, Amnesty International)

- Varuh človekovih pravic
- Informacijski pooblaščenec

Upoštevani so bili: (v celoti / v pretežni meri / delno / niso bili upoštevani, poročilo je bilo dano...)

Bistvena odprta vprašanja:

- ukinitve brezplačne pravne pomoči svetovalcev za begunce na prvi stopnji

Nevladne organizacije, Varuh človekovih pravic in Visoki komisariat Združenih narodov za begunce nasprotujejo ukinitvi brezplačne pravne pomoči in podpore svetovalcev za begunce na prvi stopnji postopka, saj je bila ta pravica prosilcem za mednarodno zaščito vključena v veljavni zakon z novelo zakona v letu 2010, uveljavljena pa šele konec leta 2011. Nevladne organizacije in Varuh človekovih pravic so tudi mnenja, da javno-finančna situacija ne more biti zadosten razlog za ukinitve te pravice, oboji pa so mnenja, da ustrezen projekt nevladnih organizacij ne more nadomestiti podpore in pomoči svetovalca za begunce. Tako nevladne organizacije kot tudi Varuh človekovih pravic in Visoki komisariat Združenih narodov za begunce izpostavljajo pomembnost brezplačne pravne pomoči in podpore svetovalcev za begunce v postopku na prvi stopnji, saj se s tem zagotavlja pravičen, racionalen in kvaliteten postopek priznanja mednarodne zaščite.

Glede na to, da je ključen razlog za ukinitve te pravice javno-finančna situacija Republike Slovenije ter upošteva dejstvo, da bo prosilcem za mednarodno zaščito še naprej zagotovljen pomoč nevladnih organizacij v postopku na prvi stopnji, predlagatelj teh pripomb ni upošteval.

- uvedba postopka za ugotavljanje starosti za mladoletnike brez spremstva

Nevladne organizacije in Visoki komisariat Združenih narodov za begunce se ne strinjajo s predlagano ureditvijo postopka določitve starosti za mladoletnike brez spremstva in predlagajo, da se postopki izvajajo samo kot ukrep v zadnji sili, da se pridobi privolitev otroka in uporabi multidisciplinaren pristop neodvisnih strokovnjakov, ki ne bodo delali v nasprotju z interesi mladoletnika. Prav tako so mnenja, da mora biti zoper rezultate postopka ugotavljanja starosti možna pritožba, rezultatu pa mladoletniku predstavljeni v jeziku, ki ga ta razume in v pisni obliki. Utemeljena zavrnitev sodelovanja v postopkih za ugotavljanje starosti ne sme vplivati na oceno starosti in na postopek za priznanje mednarodne zaščite.

Predlagatelj je upošteval predlog, da mora biti uvedba postopka za določitev starosti izveden v skrajni sili in v predlog zakona vključil formulacijo, da se pregled opravi v primeru dvoma v dejansko starost. Ostalih predlogov predlagatelj ni upošteval, ker je mnenja, da predlog že vsebuje zadostne garancije za mladoletnika v postopku (pisna privolitev z možnostjo zavrnitve pregleda v primeru utemeljenih razlogov, zavrnitev prošnje ne sme temeljiti izključno na dejstvu, da je mladoletnik pregled zavrnil), z nekaterimi predlogi pa se predlagatelj ob preučitvi relevantnih drugih evropskih praks ter upošteva veljavno zakonodajo ne strinja in jih ni upošteval.

- ukinitve možnosti vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvi v tretjih državah

Varuh človekovih pravic nasprotuje črtanju možnosti vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvi Republike Slovenije v tretjih državah, ker Konvencija o statusu begunca nikjer ne omejuje kraja vložitve prošnje, zakonodaja Evropske unije pa ne prepoveduje te možnosti, čeprav so tovrstne prošnje izključene iz področja uporabe

zakonodaje. Varuh tudi meni, da bi moral predlagatelj namesto ukinitve te možnosti, ta postopek podrobneje urediti in slediti načelu humanitarnosti.

Tudi Visoki komisariat Združenih narodov za begunce nasprotuje ukinitvi te možnosti, saj se s tem ukinja dobra praksa Slovenije, s katero se je zagotavljala možnost iskanja zaščite v Sloveniji brez možnosti fizične preselitve v Slovenijo.

Predlagatelj pripomb ni upošteval, ker je mnenja, da gre v tem primeru za nacionalno odločitev, ki nima podlage v mednarodnih obveznostih Republike Slovenije. Poleg tega predlog ukinitve te možnosti v ničemer ne krši načela humanitarnosti.

Predlagatelj se je do pripomb nevladnih organizacij, Visokega komisariata Združenih narodov za begunce in Varuha človekovih pravic pisno opredelil.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja, kar je razvidno v predlogu predpisa.

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja:

Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:

- Ministrstvu za pravosodje in javno upravo,
- Ministrstvu za zdravje,
- Ministrstvu za izobraževanje, kulturo, znanost in šport,
- Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve,
- Ministrstvu za zunanje zadeve
- Ministrstvu za finance
- Služba vlade za zakonodajo

Datum pošiljanja: 12. 4. 2012 in 18. 5. 2012

Gradivo je usklajeno: (v celoti / pretežno / gradivo ni usklajeno)

Gradivo je **v celoti** usklajeno s pripombami Službe vlade za zakonodajo.

Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za finance na predlog zakona niso imeli pripomb, zato je gradivo z navedenimi resorji **v celoti** usklajeno.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport je pripombe posredovalo dne 23. 7. 2012. Predlagatelj je pripombe v celoti upošteval tako, da je iz predloga naknadno umaknil dva člena, ki se nanašata na izobraževanje. Glede na navedeno je gradivo z navedenim resorjem **v celoti** usklajeno.

Gradivo je **neusklajeno** z Ministrstvom za pravosodje in javno upravo.

Bistvena odprta vprašanja:

Gradivo je z Ministrstvom za pravosodje in javno upravo v celoti neusklajeno glede:

- ukinitve brezplačne pravne pomoči na prvi stopnji

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo nasprotuje ukinitvi brezplačne pravne pomoči in podpore na prvi stopnji postopka iz večih razlogov, in sicer:

- pravica je bila določena z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS št. 99/10) in se je uveljavila šele konec leta 2011,
- z zgoraj navedenim zakonom se je tudi sicer uveljavil nov sistem imenovanja svetovalcev za begunce, uveljavilo pa se je tudi usposabljanje svetovalcev za begunce. Glede na kratko časovno obdobje veljavnosti te ureditve ni mogoče še podati ocene uspešnosti vzpostavljenega sistema.
- pomoč in podpora svetovalce za begunce na prvi stopnji je za prosilce za mednarodno zaščito izjemnega pomena, saj se bistven del postopka izvede na prvi stopnji, prosilci pa kasneje v sodnem postopku nimajo pravice predlagati novih dejstev in dokazov. Projekt nevladnih organizacij pa te situacije ne rešuje v zadostni meri.

- ukinitve možnosti vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvih RS v tretjih državah

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo nasprotuje črtanju ukinitve možnost vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tretjih državah iz naslednjih razlogov:

- nerazumno je, da lahko tujec zaprosi za mednarodno zaščito le, kolikor pride v ciljno državo, ne pa že na poti do nje,
- statistični podatki ne opravičujejo črtanje te določbe,
- s črtanjem te možnosti se krši načelo nevračanja,
- v kolikor je izvajanje te določbe problematično v praksi, jo je potrebno v zakonodaji podrobneje dodelati.

Predlagatelj se s pripombami ne strinja in vztraja pri razlogih za črtanje te določbe, ki izhajajo iz obrazložitve k predmetnemu členu.

- dopolnitve določbe, da tožba zoper vse ostale odločitve izdane na podlagi zakona, razen odločbe o zavrnitvi prošnje ne zadrži izvršitve

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo meni, da bi morala biti določba v primeru uporabe instituta varne tretje države spremenjena v obratni smeri, in sicer tako, da bi se določilo, da tožba zoper sklep o zavrnitvi prošnje na podlagi instituta varne tretje države zadrži izvršitev, pri tem pa se sklicuje na sodbo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, v katerem je to navedlo, da ima tožba zoper tak sklep enak učinek kot določba o zavrnitvi prošnje za mednarodno zaščito, pri kateri tožba zadrži izvršitev.

Glede na to, da je predlagana določba zgolj pojasnjevalne narave in v pravnem smislu ne spremeni ničesar (ker se v tem primeru uporablja Zakon o upravnem sporu) predlagatelj pripombe ni upošteval.

- popravka določbe, ki opredeljuje trajanje pravic prosilcev za mednarodno zaščito

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo predlagani določbi nasprotuje iz naslednji razlogov:

- za prosilca je bistvenega pomena, ali mu pravice pripadajo do »izvršitve« odločitve ali do »izvršljivosti«, zato bil bilo smiselno kot edini kriterij ohraniti izvršitev odločitve
- ni logično, da bi pravice trajale do »izvršljivosti odločitve ... oziroma najdlje do pravnomočnosti odločitve.«,

Gradivo je z Ministrstvom za pravosodje in javno upravo deloma neuskklajeno glede:

- uvedbe postopka določitve starosti za mladoletnike brez spremstva

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo ne nasprotuje uvedbi postopkov za ugotavljanje starosti mladoletnikov brez spremstva, predlagalo pa je dopolnitve predlagane določbe, ki jih predlagatelj v večji meri ni upošteval, ker ocenjuje, da veljavna zakonodaja in predlagana določba zadostita vsem predlaganim dopolnitvam. Gradivo je v tem delu neusklajeno v zvezi:

- izrecna določitev, da oseba v dvomu obvelja za mladoletnika in da se zabeleži najnižja možna starost glede na opravljen pregled
- natančnejše določitev, kaj naj bi obsegal zdravniški pregled
- prosilca je potrebno opozoriti na nevarnost sevanja

10. Gradivo je lektorirano: DA

11. Zahteva predlagatelja za:

- a) obravnavo neusklajenega gradiva NE
- b) za nujnost obravnave NE
- c) obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upošteevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti: DA

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade: NE

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. z dne /

Dr. Vinko Gorenak
minister

Priloge:

- predlog zakona z obrazložitvijo,
- izjava o skladnosti in korelacijska tabela,
- osnutki podzakonskih predpisov
- mnenji MPJU.

Vročiti:

- naslovníku – po e-pošti

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji sklep:

1. Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2012-1711-0023) ter ga pošilja v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar

Sklep prejmejo:

- Državni zbor
- Ministrstvo za notranje zadeve
- Služba vlade za zakonodajo
- Generalni sekretariat vlade

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o mednarodni zaščiti (v nadaljnjem besedilu: ZMZ) je bil sprejet leta 2007 (Uradni list RS, št. 111/2008) in je začel veljati v začetku leta 2008.

ZMZ je nasledil Zakon o azilu iz leta 1999, ki je bil do leta 2006 večkrat noveliran. ZMZ sistemsko ureja celotno področje mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji, njegov namen pa je celovit prenos določb skupnega evropskega azilnega sistema v nacionalno zakonodajo (Uredba 2003/343/ES, Uredba 2000/2725/ES, Direktiva 2003/9/ES, Direktiva 2004/83/ES, Direktiva 2005/85/ES in Direktiva 2003/86/ES) ter uvedba zakonitih, učinkovitih in hitrih azilnih postopkov za zagotovitev potrebne zaščite državljanov tretjih držav, ki so pridobili mednarodno zaščito, in njihove vključitve v slovensko družbo.

V letu 2009 je bilo z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-95/08-14 z dne 15.10.2008 (Uradni list RS, št. 111/2008) ugotovljeno, da je prva alineja drugega odstavka 83. člena ZMZ v neskladju z ustavo, in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 58/2009), je to neustavnost odpravil.

Ker so se od uveljavitve ZMZ leta 2008 pri izvajanju postopkov za priznanje mednarodne zaščite ter implementaciji pravic prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito pokazale pomanjkljivosti, je bil ZMZ konec leta 2009 predmet obsežnejših sprememb in dopolnitev, ki so bile vsebinsko usmerjene na področje mladoletnikov brez spremstva (ureditev sistema zakonitega zastopanja), uvedena je bila brezplačna pravna pomoč na prvi stopnji postopka in bolj dodelan sistem zagotavljanja le-te. Zakon je za prosilce za mednarodno zaščito uvedel žepnino in omogočil dostop do visokošolskega in univerzitetnega izobraževanja, na področju zdravstvenega varstva pa razširil obseg pravic iz zdravstvenega varstva za mladoletnike. Zakon je posegel tudi na področje listin za osebe s priznano mednarodno zaščito in zaradi uskladitve s pravnim redom EU uvedel dovoljenje za prebivanje v novi-kartični obliki, ki vsebuje biometrične zaščitne elemente obrazne prepoznavne in prstnih odtisov, predvideva pa tudi prenovo varnostnih standardov potnega lista za begunca.

Od sprejetja zadnje novele ZMZ dalje se je stanje na področju mednarodne zaščite bistveno spremenilo, saj se število vloženih prošenj za mednarodno zaščito povečuje, v letu 2011 kar za 45% v primerjavi z letom 2010. Poleg tega se je spremenila tudi struktura prosilcev za mednarodno zaščito, saj se od konca leta 2010 dalje beleži bistveno spremenjena struktura izvornih držav, od koder prosilci prihajajo.

Poleg tega v Republiki Sloveniji že od sredine leta 2010 dalje beležimo povečano število prosilcev za mednarodno zaščito, ki trdijo, da so mladoletniki brez spremstva. V letu 2011 je delež prosilcev za mednarodno zaščito, ki trdijo, da so mladoletniki brez spremstva znašal že 17 % odstotkov vseh prosilcev. V letu 2010 je bilo takih prosilcev 15% vseh prosilcev, v letu 2008 pa le 7%. Ker večina prosilcev za mednarodno zaščito ne poseduje nobenih listinskih dokazov, s katerimi bi dokazovali svoje osebne podatke, se prosilca do dokaza o nasprotnem mora obravnavati na podlagi podatkov, ki jih poda sam. Navedeno pa je še posebej problematično v primeru prosilcev, ki trdijo, da so mladoletniki brez spremstva, ker pri veliki večini obstaja dvom v njihovo dejansko starost, nacionalna zakonodaja pa trenutno ne vsebuje mehanizmov, ki bi omogočali preverjanja prosilčeve starosti v primeru dvoma. Mladoletniki brez spremstva se namreč skladno z zakonodajo EU in posledično tudi na podlagi nacionalne zakonodaje uvrščajo med ranljive kategorije oseb, ki jim je potrebno zagotoviti primeren sprejem, nego in obravnavo. Ob odsotnosti ustreznih vzvodov za ugotavljanje starosti navedeno

v praksi pomeni, da se v nastanitvene prostore, namenjene mladoletnikom brez spremstva namešča tudi odrasle, ki svojo mladoletnost zgolj zatrjujejo. S tem pa se povečuje možnost škodljivega vpliva na razvoj in varnost tistih prosilcev, ki dejansko so mladoletniki brez spremstva ter nevarnost trgovine z ljudmi. Glede na navedeno je s tem, da se kot mladoletniki brez spremstva obravnavajo tudi odrasli, ogroženo načelo največje otrokove koristi. Ob tem ne gre prezreti tudi dejstva, da mladoletnikom brez spremstva ni zgolj zagotovljena posebna obravnava pri sprejemu, ampak navedeno dejstvo lahko vpliva tudi na samo vsebinsko odločitev o prošnji za mednarodno zaščito, saj so mladoletniki brez spremstva v določenih primerih lahko zgolj zaradi tega dejstva v določeni izvorni državi podvrženi preganjanju oziroma resni škodi. Glede na navedeno je diskriminatorno do ostalih prosilcev, ki so po resnici navedli svojo starost, da se prošnje prosilcev, ki so navedli lažne podatke glede svoje starosti, obravnavajo ugodneje.

Glede na navedeno je temeljni cilj predloga dopolnitev zakona s prenosom neobvezne določbe Direktive 2005/85/ES, na podlagi katere bi se v nacionalni zakonodaji vzpostavila podlaga za ugotavljanje starosti mladoletnikov brez spremstva v primeru dvoma v dejansko starost. Poleg tega se zakon spreminja in dopolnjuje zaradi razjasnitve medresorskih pristojnosti pri izvajanju nekaterih določb in obstoječe zakonsko besedilo redakcijsko popravlja.

Z predlagano spremembo zakona se zaradi javno-finančne situacije ukinja tudi pravica do brezplačne pravne pomoči in podpore svetovalcev za begunce na prvi stopnji, ne posega pa v druge pravice prosilcev za mednarodno zaščito in oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj predloga je dopolnitev zakona s prenosom neobvezne določbe Direktive 2005/85/ES, na podlagi katere bi se v nacionalni zakonodaji vzpostavila podlaga za ugotavljanje starosti mladoletnikov brez spremstva v primeru dvoma v dejansko starost. Poleg tega se zakon spreminja in dopolnjuje zaradi razjasnitve medresorskih pristojnosti pri izvajanju nekaterih določb, prilagajanja javno-finančni situaciji, obstoječe zakonsko besedilo pa se tudi redakcijsko popravlja.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bile vodilo pri pripravi osnovnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

Predlog zakona ukinja pravico do brezplačne pravne pomoči in podpore svetovalcev za begunce v postopkih na prvi stopnji, s prehodnimi določbami pa se tudi določa, da svetovalci za begunce, ki so bili imenovani na podlagi določb trenutno veljavnega zakona delo nadaljujejo po določbah tega zakona.

Predlog tudi predvideva, da se pristojnost za plačilo usposabljanja za svetovalce za begunce prenese na Ministrstvo za pravosodje in javno upravo, ki je po veljavnem zakonu pristojno za izvedbo usposabljanja. Zaradi zmanjševanja obremenjenosti diplomatsko-konzularne mreže ter izhajajoč iz dosedanjih izkušenj pri implementaciji te določbe se predlaga tudi črtanje možnosti

vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tretjih državah.

Predlog uvaja tudi možnost odreditve zdravniškega pregleda za določitev starosti mladoletnika brez spremstva. Predlog sledi določbam Direktive 2005/85/ES, ki v petem odstavku 17. člena določa postopek ugotovitve starosti mladoletnika brez spremstva.

Predlaga se tudi črtanje določitve roka za zapustitev države, v primeru, da je postopek priznanja mednarodne zaščite ustavljen, saj je zadnja novela ZMZ odpravila določitev posebnega roka za zapustitev Republike Slovenije v odločitvi pristojnega organa in odstranitev iz države v celoti vezala na zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji. Hkrati predlog predlaga tudi dopolnitev določbe, ki se nanaša na sodno varstvo v postopkih priznanja mednarodne zaščite. V skladu s četrtem odstavkom 75. člena se v postopku sodnega varstva subsidiarno uporablja zakon, ki ureja upravni spor, po katerem tožba ne zadrži izvršitve upravnega akta zoper katerega je vložena, kolikor zakon ne določa drugače. Iz 74. člena zakona sicer izhaja, da zgolj tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje zadrži izvršitev, glede ostalih odločitev pa naj bi veljal zakon, ki ureja upravni spor, vendar, ker je glede navedene določbe v sodni praksi prišlo do različnih interpretacij, predlog dodaja dodatni stavek, na podlagi katerega bo sedaj nedvoumno, da zgolj tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje zadrži izvršitev, ne pa tudi tožba zoper druge akte, izdane na podlagi zakona.

b) Način reševanja

Ker se s predlogom zakona predlaga uvedba možnosti ugotavljanja starosti mladoletnikov brez spremstva, ki do sedaj na podlagi nacionalne zakonodaje ni bila možna, predlog omogoča reševanje problema ugotavljanja starosti prosilcev za mednarodno zaščito, ki trdijo, da so mladoletniki brez spremstva, obstaja pa dvom v njihovo starost. Predlog zakona predvideva, da se v tem primeru, ob spoštovanju vseh procesnih varovalk, ki izhajajo iz zakonodaje EU, lahko odredi zdravniški pregled.

Na podlagi sprejetega zakona bo zaradi reševanja medresorskih pristojnosti in črtanja možnosti vložitve prošnje na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tretjih državah potrebno sprejeti spremembe in dopolnitve obstoječih izvršilnih predpisov, in sicer:

- Pravilnika o načinu dostopa prosilcev za mednarodno zaščito do svetovalcev za begunce ter nagrajevanju in povračilu stroškov svetovalcem za begunce
- Pravilnika o postopku s tujcem, ki izrazi namen vložitve prošnje za mednarodno zaščito ter o obliki, vsebini in načinu sprejema prošnje za mednarodno zaščito,
- [Pravilnik o usposabljanju in opravljanju preverjanja znanj svetovalcev za begunce](#).

c) Normativna usklajenost predloga zakona

Predlog zakona ne predvideva posebnih odstopanj od veljavne zakonodaje, ne posega v splošno veljavna načela mednarodnega prava in zavezujoče mednarodne pogodbe in ne predvideva spremembe drugih zakonov.

č) Usklajenost predloga predpisa

O predlogu zakona je predlagatelj obvestil relevantne nevladne organizacije in Visoki komisariat Združenih narodov za begunce. Večina pripomb, prejetih s strani nevladnih organizacij in Visokega komisariata Združenih narodov za begunce, ni bila upoštevana. Predlagatelj je v fazi

posvetovanje z javnostjo prejel tudi pripombe Varuha človekovih pravic in ga v mnenje posredoval tudi Informacijskemu pooblaščenču.

Predlagatelj se glede predloga predpisa ni posvetoval s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi, saj predlog zakona nanje nima vpliva. Prav tako se predlagatelj glede predloga zakona ni posvetoval neposredno s ciljno skupino, na katero se predlog zakona nanaša, ker gre za specifično skupino, katerih interese so v postopku priprave zakona zastopale nevladne organizacije, ki so s ciljno skupino preko različnih aktivnosti v neposrednem dnevnem stiku.

d) Povzetek Poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predloga zakona

Predpis je bil od dne 12. 4. 2012 do dne 14. 5. 2012 objavljen na spletnih straneh Ministrstva za notranje zadeve.

http://www.mnz.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predlogi_predpisov/

Do roka za posredovanje morebitnih pripomb in komentarjev je predlagatelj prejel pripombe nevladnih organizacij (Amnesty International, Slovenska filantropija, Pravno informacijski center nevladnih organizacij) in Visokega komisariata Združenih narodov za begunce, ki so se vsebinsko nanašale na naslednje predloge sprememb in dopolnitev:

1. ukinitvev brezplačne pravne pomoči in podpore svetovalcev za begunce na prvi stopnji postopka

Nevladne organizacije, Varuh človekovih pravic in Visoki komisariat Združenih narodov za begunce nasprotujejo ukinitvi brezplačne pravne pomoči in podpore svetovalcev za begunce na prvi stopnji postopka, saj je bila ta pravica prosilcem za mednarodno zaščito vključena v veljavni zakon z novelo zakona v letu 2010, uveljavljena pa šele konec leta 2011. Nevladne organizacije in Varuh človekovih pravic so tudi mnenja, da javno-finančna situacija ne more biti zadosten razlog za ukinitve te pravice, oboji pa so mnenja, da ustrezen projekt nevladnih organizacij ne more nadomestiti podpore in pomoči svetovalca za begunce. Tako nevladne organizacije kot tudi Varuh človekovih pravic in Visoki komisariat Združenih narodov za begunce izpostavljajo pomembnost brezplačne pravne pomoči in podpore svetovalcev za begunce v postopku na prvi stopnji, saj se s tem zagotavlja pravičen, racionalen in kvaliteten postopek priznanja mednarodne zaščite.

2. uvedba postopkov za ugotavljanje starosti mladoletnikov brez spremstva

Nevladne organizacije in Visoki komisariat Združenih narodov za begunce se ne strinjajo s predlagano ureditvijo postopka določitve starosti za mladoletnike brez spremstva in predlagajo, da se postopki izvajajo samo kot ukrep v zadnji sili, da se pridobi privolitev otroka in uporabi multidisciplinaren pristop neodvisnih strokovnjakov, ki ne bodo delali v nasprotju z interesi mladoletnika. Prav tako so mnenja, da mora biti zoper rezultate postopka ugotavljanja starosti možna pritožba, rezultatu pa mladoletniku predstavljeni v jeziku, ki ga ta razume in v pisni obliki. Utemeljena zavrnitev sodelovanja v postopkih za ugotavljanje starosti ne sme vplivati na oceno starosti in na postopek za priznanje mednarodne zaščite.

Predlagatelj je upošteval predlog, da mora biti uvedba postopka za določitev starosti izveden v skrajni sili in v predlog zakona vključil formulacijo, da se pregled opravi v primeru dvoma v dejansko starost. Ostalih predlogov predlagatelj ni upošteval, ker je mnenja, da predlog že vsebuje zadostne garancije za mladoletnika v postopku (pisna privolitev z možnostjo zavrnitve pregleda v primeru utemeljenih razlogov, zavrnitev prošnje ne sme temeljiti izključno na dejstvu, da je mladoletnik pregled zavrnil), z nekaterimi predlogi pa se predlagatelj ob preučitvi

relevantnih drugih evropskih praks ter upošteva veljavno zakonodajo ne strinja in jih ni upošteval.

3. ukinitve možnosti vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvi v tretjih državah

Varuh človekovih pravic nasprotuje črtanju možnosti vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvi Republike Slovenije v tretjih državah, ker Konvencija o statusu begunca nikjer ne omejuje kraja vložitve prošnje, zakonodaja Evropske unije pa ne prepoveduje te možnosti, čeprav so tovrstne prošnje izključene iz področja uporabe zakonodaje. Varuh tudi meni, da bi moral predlagatelj namesto ukinitve te možnosti, ta postopek podrobneje urediti in slediti načelu humanitarnosti.

Tudi Visoki komisariat Združenih narodov za begunce nasprotuje ukinitvi te možnosti, saj se s tem ukinja dobra praksa Slovenije, s katero se je zagotavljala možnost iskanja zaščite v Sloveniji brez možnosti fizične preselitve v Slovenijo.

Zgoraj naštetih pripomb niso bile upoštevane iz naslednjih razlogov:

- ukinitve brezplačne pravne pomoči svetovalcev za begunce na prvi stopnji

Glede na to, da je izključen razlog za ukinitve te pravice javno-finančna situacija Republike Slovenije ter upoštevanje dejstva, da bo prosilec za mednarodno zaščito še naprej zagotovljen pomoč nevladnih organizacij v postopku na prvi stopnji, predlagatelj teh pripomb ni upošteval.

- uvedba postopka za ugotavljanje starosti za mladoletnike brez spremstva

Predlagatelj je upošteval predlog, da mora biti uvedba postopka za določitev starosti izveden v skrajni sili in v predlog zakona vključil formulacijo, da se pregled opravi v primeru dvoma v dejansko starost. Ostalih predlogov predlagatelj ni upošteval, ker je mnenja, da predlog že vsebuje zadostne garancije za mladoletnika v postopku (pisna privolitve z možnostjo zavrnitve pregleda v primeru utemeljenih razlogov, zavrnitev prošnje ne sme temeljiti izključno na dejstvu, da je mladoletnik pregled zavrnil), z nekaterimi predlogi pa se predlagatelj ob preučitvi relevantnih drugih evropskih praks ter upoštevanje veljavno zakonodajo ne strinja in jih ni upošteval.

- ukinitve možnosti vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvi v tretjih državah

Predlagatelj pripomb ni upošteval, ker je mnenja, da gre v tem primeru za nacionalno odločitev, ki nima podlage v mednarodnih obveznostih Republike Slovenije. Poleg tega predlog ukinitve te možnosti v ničemer ne krši načela humanitarnosti.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Z zakonom se zaradi ukinitve brezplačne pravne pomoči svetovalcev za begunce na prvi stopnji predvideva prihranek v okvirni višini 56.000 EUR. Ta znesek je bil izračunan ob predpostavki, da bo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji v letu 2012 zaprosilo 350 oseb, vsak od njih bo imel na prvi stopnji pomoč svetovalca za begunce, ki mu bo nagrada odmerjena v višini vrednosti količnika 1,25 (nagrada se odmerja v razponu od 0,5 do 2,5), pri čemer vrednost količnika 129 EUR.

Z zakonom se uvaja tudi možnost odreditve zdravniškega pregleda za prosilce za mednarodno zaščito, ki trdijo, da so mladoletniki brez spremstva, obstaja pa dvom v njihovo starost. Cena takega zdravniškega pregleda znaša 80 EUR za enega prosilca, kar na letni ravni ob predpostavki, da bi se zdravniški pregled odredil pri vseh prosilcih, ki so v letu 2011 zatrjevali, da so mladoletniki brez spremstva, znaša 4640 EUR. Strošek takega pregleda je zanemarljiv, saj se z uvedbo možnosti odreditve takega pregleda pričakuje predvsem preventivni učinek z namenom preprečevanja zlorab sistema mednarodne zaščite in skrajšanje postopkov za priznanje mednarodne zaščite (kar pomeni, da že 11 dni krajši postopek opravičuje strošek pregleda). Upoštevati je tudi potrebno, da se prosilci za mednarodno zaščito, ki so mladoletniki brez spremstva uvrščajo v ranljivo kategorijo oseb, ki jim je potrebno zagotavljati posebno skrb, obravnavo in nego, kot mladoletnim prosilcem pa jim je zagotovljena tudi višja raven nekaterih ostalih pravic, omejitev uporabe nekaterih drugih določb zakona oziroma posebna postopkovna jamstva (postavitev zakonitega zastopnika, nastanitev v posebnem nastanitvenem objektu azilnega doma, večji obseg zdravstvenih storitev glede na ostale prosilce, možnost omejitve gibanja zgolj na območje azilnega doma, ipd.) Dejstvo, da je prosilec mladoletnik brez spremstva pa lahko v posebnih okoliščinah vodi tudi v priznanje mednarodne zaščite. Glede na navedeno predlagatelj meni, da so finančne posledice uvedbe zdravniških pregledov v primeru dvoma v mladoletnikovo starost zanemarljive glede na predvidene učinke. Stroške zdravniških pregledov bo predlagatelj zagotavljal v okviru PP 6094.

Predlog zakona nima posledic za druga javnofinančna sredstva.

4. Navedba, da so sredstva za izvajanje zakona v državnem proračunu zagotovljena, če predlog zakona predvideva porabo proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet

Za izvajanje zakona so zagotovljena sredstva na proračunski postavki PP 6094.

5. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

a) zagotavljanje brezplačne pravne pomoči

Kot izhaja iz poročila Evropske komisije Evropskemu parlamentu in Svetu Evropske unije o uporabi Direktive 2005/85/ES, ki določa minimalne standarde pravne pomoči in zastopanja v državah članicah Evropske unije iz leta 2010, je pravica do posvetovanja s pravnim svetovalcem je formalno priznana po vsej EU, vendar pa je praksa držav članic različna, ko gre za zagotavljanje brezplačne pravne pomoči. Ciper, Estonija, Grčija, Francija, Nemčija, Italija, Latvija, Malta, Portugalska, Romunija in Slovaška, jo zagotavljajo samo na pritožbeni stopnji. Druge države članice pa presegajo ta standard in zagotavljajo bodisi pravno pomoč (Belgija, Španija, Bolgarija, Finska, Madžarska, Irska, Nizozemska, Litva, Luksemburg, Švedska in Velika Britanija) bodisi brezplačno pravno svetovanje (Avstrija in Češka), odobreno že v postopkih na prvi stopnji. Kar zadeva pritožbeno stopnjo, večina držav članic odobri pravno pomoč za postopke na prvi stopnji in nadaljnje pritožbe. Vendar pa je v Avstriji in na Cipru pravna pomoč v obliki zastopanja na voljo samo v postopkih pred višjimi sodišči, Belgija, Bolgarija, Češka, Finska, Madžarska, Litva, Romunija in Švedska pred odobritvijo pravne pomoči ne izvajajo nobenih predhodnih postopkov odobritve pravne pomoči, druge države članice pa, pri čemer se nacionalni sistemi zelo razlikujejo, kar zadeva veljavno omejitev, pritožbene stopnje in pristojne organe. Formalni osnovni pogoj za upravičenost do pravne pomoči v večini držav članic so nezadostna sredstva.

Glede na navedeno je predlog prilagojen tako minimalnim standardom zakonodaje EU kot tudi ureditvam v nacionalnih sistemih posameznih držav članic Evropske unije, saj zagotavlja

brezplačno pravno pomoč in podporo svetovalca za begunce v postopkih pred Upravnim in Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije, hkrati pa ne predvideva uvedbe dodatnih omejitev pri dostopanju do brezplačne pravne pomoči in podpore, saj je predvideva, da bi prosilec zanjo moral posebej zaprositi.

Izjava o skladnosti zakonskega ali podzakonskega predpisa s pravnim redom EU in korelacijska tabela sta v prilogi.

b) postopki za določitev starosti za mladoletnike brez spremstva

Postopki za ugotavljanje starosti mladoletnikov brez spremstva se izvajajo v vseh državah članicah Evropske unije, razen v Grčiji in Sloveniji. Med državami članicami ni enotnega pristopa pri izvajanju tovrstnih postopkov, v veliki večini pa se države članice poslužujejo rentgenskega slikanja zapestja ključnice ali zob ali kombinacije rentgenskega slikanja dveh ali vseh treh delov telesa (npr. Avstrija, Belgija, Italija, Nemčija, Nizozemska). Nekatere države članice uporabljajo zdravstvene metode z drugimi metodami, npr. socialni intervjuji, ocena fizičnega izgleda, ipd. (npr. Danska, Romunija, Malta, Velika Britanija). Vse države članice postopek ugotavljanja starosti uporabijo v primeru dvoma v starost, ki jo oseba navede.

Kot izhaja iz poročila Evropske komisije Evropskemu parlamentu in Svetu Evropske unije o uporabi Direktive 2005/85/ES so mladoletniki o postopku za oceno starosti obveščeni ustno ali pisno, države članice, ki postopke izvajajo pa za izvedbo postopka zahtevajo soglasje mladoletnika in/ali njegovega zastopnika za zdravniški pregled, mladoletniki pa so o postopku za oceno starosti obveščeni pisno ali ustno. Kadar oseba ne privoli v pregled, se na Češkem, Madžarskem, Nizozemskem, v Romuniji, na Poljskem in na Slovaškem obravnava kot odrasla oseba, to dejstvo vpliva na verodostojnost njenih izjav v postopku v Avstriji in v Luksemburgu.

Glede na navedeno se s predlogom zakona predlaga ureditev, ki je primerljiva z ureditvijo v drugih državah članicah, saj se predlaga, da se v primeru dvoma v starost osebe lahko odredi zdravniški pregled, pri tem pa je potrebno slediti minimalnim standardom, ki jih določa Direktiva 2005/85/ES, saj je potrebno prosilca pisno obvestiti o možnosti odreditve pregleda ter ga seznaniti z možnimi načini pregleda ter posledicami v kolikor ne privoli v pregled. Hkrati predlog zakona predvideva, da se mladoletnika, ki v pregled ne privoli šteje kot polnoletnega.

c) vložitev prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvi

Zakonodaja Evropske unije (Direktive 2005/85/ES, 2003/8/ES in 2004/83/ES) se ne uporablja za prošnje za mednarodno zaščito, ki so preložene predstavništvom držav članic. Večina držav članic te možnosti v svojih nacionalnih zakonodajah ne predvideva. Tako možnosti vložitev prošnje za mednarodno zaščito v svojih nacionalnih zakonodajah ne predvidevajo npr. Velika Britanija, Nemčija, medtem, ko zakonodaja tako možnost dopušča na Švedskem in Norveškem, vendar so prošnje v teh dveh državah praviloma vedno zavržene.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6. 1 Administrativne in druge posledice

/

6. 2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

/

6. 3 Presoja posledic za gospodarstvo

/

6. 4 Presoja posledic na socialnem področju

/

6. 5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

/

6. 6 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu RS ter na spletnih straneh predlagatelja. Predlagatelj bo zakon predstavljal v okviru obstoječih orodij. Ciljni skupini bodo zakonske spremembe predstavljene z dopolnitvami vsebine obveznega informiranja glede pravic in dolžnosti ter v internem časopisu.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Za izvajanje sprejetega zakona je pristojno Ministrstvo za notranje zadeve, ki bo izvajanje zakona tudi redno spremljalo v okviru rednega dela s prosilci za mednarodno zaščito in osebami s priznano mednarodno zaščito

6. 7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV:

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDNARODNI ZAŠČITI

1. člen

V Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11- uradno prečiščeno besedilo in 98/11- odl. US) se drugi odstavek 13. člena spremeni tako, da se glasi:

"(2) Svetovalci za begunce dajejo podporo in pravno pomoč prosilcem v zvezi s postopki po tem zakonu na Upravnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: upravno sodišče) in Vrhovnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče)."

V devetem odstavku se doda nov četrti stavek, ki se glasi: "Sredstva za izvedbo usposabljanja zagotavlja ministrstvo, pristojno za pravosodje."

2. člen

V drugem odstavku 13.a člena se za besedo "telefona" pika nadomesti z vejico in doda besedilo " ter naslov elektronske pošte."

3. člen

V prvem odstavku 13.b člena se črta besedilo " v postopku za pridobitev mednarodne zaščite na prvi stopnji" in " ter za usposabljanje svetovalcev za begunce."

V drugi alineji drugega odstavka 13.b člena se črta besedilo "razen v primerih svetovanja na prvi stopnji".

4. člen

V tretjem odstavku 16.a člena se za drugim stavkom dodata novi tretji in četrti stavek, ki se glasita: " Z izvedbo vsakega posameznega usposabljanja mora soglašati minister. Za izvedbo programa usposabljanja se s posameznim izvajalcem lahko sklene ustrezna pogodba."

5. člen

Tretji odstavek 41. člena se črta. Dosedanji četrti odstavek postane tretji odstavek.

6. člen

Za 44. členom se doda nov 44.a člen, ki se glasi:

"44.a člen
(določitev starosti mladoletnika brez spremstva)

(1) Pri obravnavanju prošnje mladoletnika brez spremstva lahko pristojni organ v primeru dvoma o njegovi dejanski starosti odredi zdravniški pregled za določitev njegove starosti.

(2) Mladoletnika brez spremstva se mora pred obravnavanjem njegove prošnje obvestiti o možnosti določitve starosti z zdravniškim pregledom, in sicer v jeziku, ki ga razume. Obvestilo mora vključevati podatke o načinu pregleda in o možnih posledicah rezultata zdravniškega pregleda v zvezi z obravnavanjem njegove prošnje ter o posledicah odklonitve takšnega zdravniškega pregleda.

(3) Zdravniški pregled za določitev starosti mladoletnika brez spremstva se lahko opravi samo, če mladoletnik brez spremstva in njegov zakoniti zastopnik v to privolita.

(4) Če mladoletnik brez spremstva in njegov zakoniti zastopnik brez utemeljenih razlogov ne privolita v zdravniški pregled za določitev starosti mladoletnika brez spremstva, se mladoletnik brez spremstva pri obravnavi njegove prošnje šteje kot polnoleten.

(5) Odločitev o zavrnitvi prošnje mladoletnika brez spremstva, ki je odklonil zdravniški pregled, ne sme temeljiti izključno na tej odklonitvi."

7. člen

V tretjem odstavku 50. člena se črta zadnji stavek.

8. člen

V prvem odstavku 51. člena se v tretji alineji pika nadomesti z vejico in doda beseda: "ali, ".

Doda se nova četrta alineja, ki se glasi:

"- v primeru izdaje sklepa na podlagi prvega odstavka 63. člena tega zakona za zagotovitev predaje prosilca varni tretji državi, če obstajajo utemeljeni razlogi, da se bo prosilec predaji izognil."

9. člen

V 56. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

"(1) Državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki ji je bila v Republiki Sloveniji pravnomočno zavrnjena prošnja iz prvega odstavka 40. člena tega zakona ali je prošnjo izrecno umaknila, ali državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki ji je bila pravnomočno zavrnjena prošnja iz petega odstavka 105. člena tega zakona, ali je bil ta postopek ustavljen, lahko vloži ponovno prošnjo samo, če ob vložitvi zahtevka iz prvega odstavka 57. člena tega zakona predloži nove dokaze ali navede nova dejstva, ki bistveno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite."

10. člen

Na koncu četrtega odstavka 74. člena se doda stavek:

"V primeru vseh drugih odločitev po tem zakonu, tožba ne zadrži njihove izvršitve."

11. člen

V prvem odstavku 78. člena se v šesti alineji črta besedilo "prvega in".

V drugem odstavku se beseda "izvršitve" nadomesti z besedo "izvršljivosti".

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"(3) Minister v soglasju z ministri, pristojnimi za zdravje, delo, socialne zadeve ter za izobraževanje, predpiše podrobnejše pogoje in načine za zagotavljanje pravic iz 15. člena tega zakona in pravic iz prvega odstavka tega člena, razen pravice iz šeste alineje."

12. člen

V tretjem odstavku 79.a člena se črta besedilo "enkrat na leto".

13. člen

V tretjem odstavku 80. člena se pred besedo "nastanitve" doda besedilo "osnovne oskrbe v primeru".

14. člen

V drugem odstavku 84. člena se za besedilom " zdravstvenih storitev, " doda besedilo "vključno s psihoterapevtsko pomočjo,".

15. člen

Tretji odstavek 92. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(3) Družinski člani iz prejšnjega odstavka so upravičeni do nastanitve le do poteka pravice do nastanitve osebe z mednarodno zaščito, ki je uveljavljala pravico do združitve družine po tem zakonu."

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

16. člen

(1) Svetovalci za begunce, imenovani na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo in 98/11- odl. US) nadaljujejo delo po določbah zakona.

(2) Svetovalci za begunce, ki so nudili pravno pomoč in podporo v postopkih na prvi stopnji, začetimi pred uveljavitvijo tega zakona, v teh postopkih nadaljujejo z nudenjem brezplačne pravne pomoči in podpore na prvi stopnji, vendar najdlje do vročitve odločitve v tem postopku.

17. člen

(1) Minister uskladi, Pravilnik o načinu dostopa prosilcev za mednarodno zaščito do svetovalcev za begunce ter nagrajevanju in povračilu stroškov svetovalcem za begunce (Uradni list RS, št. 3/12) ter Pravilnik o postopku s tujcem, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter postopku sprejema prošnje za mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 64/11) z določbami tega zakona v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

(2) Minister, pristojen za pravosodje, uskladi Pravilnik o usposabljanju in opravljanju preverjanja znanj svetovalcev za begunce (Uradni list RS, št. 101/11) z določbami tega zakona v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

18. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

S spremembo drugega odstavka 13. člena se brezplačna pravna pomoč in podpora svetovalcev za begunce omejuje na postopke pred Upravnim in Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije, kar pomeni, da svetovalci za begunce ne bodo več nudili brezplačne pravne pomoči in podpore v postopkih na prvi stopnji, t.j. pred Ministrstvom za notranje zadeve.

Kot izhaja iz poročila Evropske komisije o uporabi Direktive 2005/85/ES, ki določa minimalne standarde glede postopkov za priznanje in odvzem statusa begunca v državah članicah, se pravica do pravnega svetovanja/zastopanja izvaja v vseh državah članicah, vendar pa države članice to pravico izvajajo v različnem obsegu in na različne načine. Enajst držav članic brezplačno pravno svetovanje/zastopanje zagotavlja samo na pritožbeni stopnji, druge države članice pa zagotavljajo pravno svetovanje/zastopanje že v postopkih na prvi stopnji. Vendar pa je ob tem potrebno poudariti, da samo devet držav brezplačno pravno svetovanje/zastopanje zagotavlja avtomatično, ne da bi predhodno preverjale pogoje za pridobitev pomoči (npr. finančna zmožnost prosilca, možnosti za uspeh pravnega sredstva,...), med njimi tudi Slovenija. Glede zahtev za zagotavljanje pravne pomoči in zastopanja v tem delu spremembe v zakonodaji Evropske unije, ki je trenutno v fazi prenove, niso predvidene.

Razlog za omejitev te pravice glede na trenutno veljavni zakon, ki je tudi s spremembo skladna z zakonodajo Evropske unije, je v javno-finančni situaciji Republike Slovenije.

Po mnenju predlagatelja se položaj prosilcev za mednarodno zaščito zaradi ukinitve brezplačne pravne pomoči in podpore svetovalcev za begunce v postopku na prvi stopnji ne bo poslabšal, saj imajo z namenom seznanitve glede svojih pravic in dolžnosti po 8. členu in v povezavi z 9. členom zakona pravico do informiranja v jeziku, ki ga razume. Ta pravica se izvršuje preko brošure, dodatno pa tudi ustno. Razumevanje podanih informacij se pred vsako podajo prošnje za mednarodno zaščito in pred vsakim osebnim razgovorom, izvedenim v postopku, posebej preveri preko tolmača. Poleg tega imajo prosilci za mednarodno zaščito možnost, da se po podporo in pomoč glede postopka priznanja mednarodne zaščite obrnejo na nevladne organizacije, ki so v azilnem domu vsakodnevno prisotne, kar pomeni, da je taka oblika pravnega svetovanja za prosilce lažje in hitreje dostopna.

Razlog za omejitev te pravice glede na trenutno veljavni zakon je v javno-finančni situaciji Republike Slovenije, predlog pa je tudi skladen z zakonodajo Evropske unije.

Hkrati se predlaga prenos zagotavljanja sredstev za plačilo usposabljanj svetovalcem za begunce iz Ministrstva za notranje zadeve na Ministrstvo za pravosodje in javno upravo, ki je tudi pristojno za izvedbo teh usposabljanj.

K 2. členu

Za zagotavljanje enostavnejše komunikacije svetovalcev za begunce s prosilci za mednarodno zaščito se glede na trenutno veljavno zakonsko besedilo predlaga, da se v javnem delu imenika svetovalcev za begunce objavi tudi podatek o elektronskem naslovu svetovalca za begunce.

K 3. členu

V prvem odstavku 13. b člena se predlaga sprememba zaradi uskladitve s spremenjenim besedilom v prvem in devetem odstavku 13. člena.

K 4. členu

Tretji odstavek 16. a člena obstoječega zakonskega besedila daje javno pooblastilo Skupnosti centrov za socialno delo za izvedbo usposabljanja za zakonite zastopnike. Glede na to, da je glede na tretji odstavek 16. a člena ministrstvo pristojno za nadzor nad izvajanjem javnega pooblastila in za zagotovitev sredstev za usposabljanje, se z namenom učinkovitejšega izvajanja navedenih pooblastil in pristojnosti obstoječe zakonsko besedilo dopolnjuje tako, da mora k izvedbi vsakega posameznega usposabljanja minister podati soglasje.

K 5. členu

Predlaga se črtanje tretjega odstavka 41. člena, ki omogoča vložitev prošnje na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tretjih državah, s čimer se razbremenjuje pristojnost diplomatsko-konzularne mreže v tretjih državah. Poleg tega glede na izkušnje obstoječe določbe praktično sploh ni mogoče izvajati. Glede na dosedanjo ureditev se možnost vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu Republike Slovenije v tujini nanaša zgolj na dostop do postopka za priznanje te zaščite v Republiki Sloveniji, ne pa tudi na zagotovitev drugih pravic prosilcev za mednarodno zaščito, kar je bilo v preteklosti že problematizirano.

Direktiva 2005/85/ES v drugem odstavku 2. člena s področja uporabe izrecno izključuje prošnje za diplomatski ali teritorialni azil, ki so predložene predstavništvom držav članic. Obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito, ki so vložene na diplomatskih predstavništvih ali konzulatih, nima podlage niti v drugih zakonodajnih aktih Evropske unije. Pri tem je predlagatelj upošteval tudi prakso Evropskega sodišča za človekove pravice, ki je v zvezi z vprašanjem ekstrateritorialnih obveznosti držav pogodbenic sprejelo stališče (npr. sodbi v zadevi Al Saadoon in Mufdhi proti Veliki Britaniji ter Banković in drugi proti Belgiji in 16 drugim državam pogodbenicam), da je treba mednarodne obveznosti držav pogodbenic razumeti v teritorialnem smislu, v ekstrateritorialnem smislu pa take obveznosti nastanejo zelo izjemoma (npr. če država pogodbenica nadzoruje ozemlje neke države). Iz sodne prakse navedenega sodišča celo izhaja, da lahko država, v kateri je diplomatsko predstavništvo ali konzulat, zahteva, da se prosilec izroči njenim organom oziroma da lahko država gostiteljica izvede tudi nekatere ukrepe za zagotovitev izročitve.

Predlagatelj je možnosti vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatskem predstavništvu ali konzulatu preučil tudi primerjalno in ugotovil, da te možnosti v svojih zakonodajah ne zagotavljajo na primer Nemčija, Finska, Velika Britanija in Češka, medtem ko jo Švedska ima, vendar so take prošnje vedno zavrnjene.

K 6. členu

Predlog uvaja možnost odreditve zdravniškega pregleda za določitev starosti mladoletnika brez spremstva. Predlog sledi določbam Direktive 2005/85/ES, ki v petem odstavku 17. člena določa postopek ugotovitve starosti mladoletnika brez spremstva.

Ker se od leta 2010 občutno povečuje število prosilcev za mednarodno zaščito, ki trdijo, da so mladoletniki brez spremstva, ob tem pa ne posedujejo nikakršnih dokumentov, ki bi potrjevali njihovo starost, se uvaja postopek določitve starosti mladoletnikov brez spremstva. Zakon v 15. členu mladoletnike brez spremstva uvršča med ranljive osebe s posebnimi potrebami, katerim je zagotovljena posebna, nega, skrb in obravnava. Tretji odstavek istega člena določa, da je pri nastanitvi ranljivih oseb s posebnimi potrebami treba upoštevati specifičen položaj teh oseb in jim prilagoditi materialne pogoje sprejema, zdravstveno in psihološko svetovanje in nego. Ob upoštevanju 16. člena zakona se mora mladoletniku brez spremstva pred pričetkom postopka

mednarodne zaščite postaviti tudi zakonitega zastopnika, postopek pa mora biti prilagojen starosti prosilca ter stopnji duševnega razvoja. Navedeni člen tudi določa obveznost pristojnega organa, da v postopkih, kjer je prosilec mladoletna oseba brez spremstva, čim prej ugotovi njegovo istovetnost in prične postopek iskanja njegovih staršev ali drugih sorodnikov. Iz navedenega jasno izhaja, da položaj mladoletnika brez spremstva zaradi svoje ranljivosti prinaša različne ugodnosti in dodatne obveznosti pristojnega organa v primerjavi z obravnavo polnoletnih prosilcev za mednarodno zaščito.

Glede na to, da v praksi v večini primerov obstaja dvom o dejanski starosti prosilca, saj ti prosilci že na prvi pogled delujejo starejši kot sami zatrjujejo, se je do sedaj takšne prosilce ob odsotnosti ustreznih vzvodov za ugotavljanje dejanske starosti prosilca štelo kot mladoletnike. S tem pa je bila največja škoda povzročena prav "pravi" mladoletnikom brez spremstva, saj so bili v nastanitvenih prostorih za mladoletnike brez spremstva tako nameščeni tudi odrasli, ki so zgolj zatrjevali svojo mladoletnost. S tem se je povečala možnost škodljivega vpliva na razvoj in varnost pravih mladoletnikov ter nevarnost trgovine z ljudmi. Glede na navedeno je s tem, da se kot mladoletniki brez spremstva obravnavajo tudi odrasli, ogroženo načelo največje otrokove koristi. Ob tem ne gre prezreti tudi dejstva, da mladoletnikom brez spremstva ni zgolj zagotovljena posebna obravnava pri sprejemu, ampak navedeno dejstvo lahko vpliva tudi na samo vsebinsko odločitev o prošnji za mednarodno zaščito, saj so mladoletniki brez spremstva v določenih primerih lahko zgolj zaradi tega dejstva v določeni izvorni državi podvrženi preganjanju oziroma resni škodi. Glede na navedeno je diskriminatorno do ostalih prosilcev, ki so po resnici navedli svojo starost, da se prošnje prosilcev, ki so navedli lažne podatke glede svoje starosti, obravnavajo ugodneje.

S predlogom se torej uvaja postopek ugotovitve starosti prosilcev, ki ob podaji trdijo, da so mladoletniki brez spremstva, kar ima uvedeno že večina držav članic Evropske unije. Poudariti velja, da se bo postopek določitve starosti z zdravniškim pregledom odredil zgolj v primerih, ko obstaja dvom o dejanski starosti prosilca. Dvom bo lahko prisoten zaradi samega izgleda prosilca oziroma na podlagi podatkov, ki jih bo pristojni organ pridobil predvsem v primeru postopka v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 343/2003.

Mladoletnik brez spremstva bo še pred obravnavo njegove prošnje obveščen o možnosti odreditve zdravniškega pregleda za ugotovitev starosti, obvestilo pa bo vključevalo tudi podatke o načinu pregleda in o možnih posledicah rezultata zdravniškega pregleda v zvezi z obravnavanjem njegove prošnje, ter tudi o posledici, če bo odklonil zdravniški pregled.

Zdravniški pregled za ugotovitev starosti domnevnega mladoletnika brez spremstva se lahko opravi zgolj s privoljenjem mladoletnika brez spremstva in njegovega zakonitega zastopnika. V kolikor bosta mladoletnik brez spremstva in njegov zakoniti zastopnik brez utemeljenih razlogov odklonila zdravniški pregled, se bo mladoletnik brez spremstva v nadaljnjem postopku obravnaval kot polnoletna oseba. Kot utemeljeni razlogi za odklonitev zdravniškega pregleda se bodo šteli predvsem zdravstveni razlogi. Potrebno pa je tudi izpostaviti, da se prošnja osebe, ki je prošnjo vložila kot mladoletnik brez spremstva in odklonila zdravniški pregled, ne sme zavrniti zgolj zaradi navedenega dejstva.

K 7. členu

Ker je bil z Zakonom o spremembi in dopolnitvi Zakona o mednarodni zaščiti (Ur. l. RS, št. 99/10) spremenjen 76. člen, ki je odpravil določitev posebnega roka za zapustitev Republike Slovenije v odločitvi pristojnega organa in odstranitev iz države v celoti vezal na zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, je tudi določba zadnjega stavka tretjega odstavka 50. člena, ki določa, da mora prosilec Republiko Slovenijo zapustiti nemudoma po dokončnosti sklepa o ustavitvi postopka, odvečna.

K 8. členu

Predlagatelj predlaga, da se obstoječi prvi odstavek 51. člena dopolni tako, da se doda možnost omejitve gibanja za zagotovitev predaje prosilca na podlagi 63. člena zakona, pod pogojem, da obstajajo utemeljeni razlogi, da se bo prosilec predaji izognil. Kot izhaja iz dosedanjih izkušenj Ministrstva za notranje zadeve, ki je pristojno za izvajanje zakona, prosilcev za mednarodno zaščito, ki so obravnavani na podlagi instituta varne tretje države, v polovici primerov ni mogoče predati Republiki Hrvaški, ker prosilci Republiko Slovenijo prej samovoljno zapustijo. Ob tem je potrebno dodatno izpostaviti dejstvo, da je približno 30% prosilcev, ki so obravnavani po institutu varne tretje države in Republiko Slovenijo pred izvršitvijo sklepa samovoljno zapustijo, kasneje po postopku iz Uredbe 2003/343/ES ponovno vrnjenih v Republiko Slovenijo, kjer vložijo ponovno prošnjo za mednarodno zaščito.

K 9. členu

Z 9. členom predloga se dopolnjuje prvi odstavek 56. člena, in sicer tako, da določa, da mora nove dokaze ali dejstva, ki bistveno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite za uvedbo ponovnega postopka priznanja mednarodne zaščite, izkazati tudi državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki ji je bila pravnomočno zavrnjena prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite.

Po obstoječem zakonu državljan tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki jim je bila prošnja za podaljšanje subsidiarne zaščite pravnomočno zavrnjena (osebe, ki so za omejen čas trajanja pridobile subsidiarno zaščito) niso bile vključene v postopek po 56. členu, kar pomeni, da bi bile v primeru pravnomočne zavrnitve prošnje za podaljšanje subsidiarne zaščite v ugodnejšem položaju kot tisti državljan tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki jim je bila pravnomočno zavrnjena prošnja za mednarodno zaščito. Pri tem je bistvenega pomena, da sta oba taka tujca dejansko v enakem položaju, saj se v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite presojuje zgolj razlogi za podaljšanje v okviru prošnje, na podlagi katere je bila subsidiarna zaščita priznana.

K 10. členu

Predlog uvaja dopolnitev četrtega odstavka 74. člena, ki določa zadržanje izvršitve odločbe o zavrnitvi prošnje v primeru vložitve tožbe v upravnem sporu. V skladu s četrtem odstavkom 75. člena se v postopku sodnega varstva subsidiarno uporablja zakon, ki ureja upravni spor. V skladu s prvim odstavkom 32. člena Zakona o upravnem sporu (Ur. l. RS, št. 105/06 in 62/10, v nadaljevanju ZUS-1) tožba ne zadrži izvršitve upravnega akta zoper katerega je vložena, kolikor zakon ne določa drugače. Iz 74. člena zakona sicer izhaja, da zgolj tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje zadrži izvršitev, glede ostalih odločitev pa naj bi veljal zakon, ki ureja upravni spor. Ker je glede navedene določbe v sodni praksi prišlo do različnih interpretacij, predlog dodaja dodatni stavek, na podlagi katerega je sedaj nedvoumno, da zgolj tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje zadrži izvršitev. V vseh ostalih primerih zadržanje odločitve presoja Upravno sodišče Republike Slovenije, ki lahko na predlog tožnika na podlagi drugega odstavka 32. člena ZUS-1 z začasno odredbo odloži izvršitev izpodbijanega akta do izdaje pravnomočne odločbe.

K 11. členu

Navedeni člen uvaja tri spremembe 78. člena, ki so redakcijske narave.

Sprememba v šesti alineji prvega odstavka je potrebna, ker je v njej naveden napačen sklic na prvi odstavek 13. člena.

S spremembo drugega odstavka se predlaga zamenjava besede "izvršitev" z besedo "izvršljivost", ki je potrebna zato, da se odpravijo nejasnosti glede trajanja pravic prosilcev za mednarodno zaščito, ki so nastajale zaradi napačne uporabe slovničnega pomena besede.

Tretja sprememba v tretjem odstavku je redakcijske narave, saj minister, pristojen za notranje zadeve, ne predpisuje podrobnejših pogojev in načina zagotavljanja brezplačne pravne pomoči v postopkih iz drugega odstavka 13. člena v soglasju z ministri, pristojnimi za zdravje, delo, družino in socialne zadeve ter za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ampak jih v skladu s tretjim odstavkom 13.b člena predpisuje samostojno.

K 12. členu

Predlaga se črtanje časovnih omejitev, ki se nanašajo na določanje višine žepnine. Obstoječe zakonsko besedilo namreč določa, da višino žepnine na predlog ministrstva enkrat letno določi Vlada Republike Slovenije, kar na eni strani onemogoča vlado, da višino žepnine določi večkrat letno, hkrati pa Vlado Republike Slovenije zavezuje, da določi višino žepnine enkrat letno, ne glede na to, ali se višina žepnine glede na leto prej dejansko spremeni ali ne. Glede na navedeno se predlaga sprememba, ki črta navedeno časovno okoliščino, s čimer se omogoča določitev višine žepnine samo takrat, ko je sprememba višine žepnine dejansko utemeljena.

K 13. členu

Trenutno veljavni 80. člen zakona določa, da stroške nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi krije ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Ker ima ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, v skladu z drugim odstavkom 80. člena obveznost, da proslcem ob nastanitvi v azilni dom zagotovi tudi osnovno oskrbo, ki pa skladno z 79. členom obsega poleg nastanitve tudi prehrano, obleko in obutev ter higienske potrebščine, je smiselno, da se tretji odstavek 80. člena popravi tako, da bo prilagojena vsebini 79. in drugega odstavka 80. člena trenutno veljavnega zakona.

K 14. členu

Drugi odstavek 86. člena se dopolnjuje z vključitvijo psihoterapevtske obravnave v dodaten obseg zdravstvenih storitev, ki ga na podlagi individualne obravnave odobri medresorska delovna skupina. Dopolnitev je potrebna zaradi povečanega pojava različnih psihičnih stanj pri prosilcih za mednarodno zaščito, ki jih ni mogoče vedno reševati z občasnimi obravnavami pri zdravniku specialistu ali s predpisano medikamentozno terapijo oz. v okviru obsega zdravstvenih storitev, do katerega so upravičeni prosilci za mednarodno zaščito. Na potrebo po primernejši rešitvi navedene problematike je Ministrstvo za notranje zadeve že večkrat opozoril tako Varuh človekovih pravic, kot tudi Visoki komisariat Združenih narodov za begunce, saj tovrstne težave in stanja ne povzročajo le stiske posameznika, temveč motijo tudi življenje ostalih nastanjenih v Azilnem domu, povzročajo konflikte med prosilci za mednarodno zaščito, otežujejo delo zaposlenim v azilnem domu, nemalokrat pa tudi ovirajo izvedbo postopka za priznanje mednarodne zaščite.

K 15. členu

Ker je trenutno veljavna določba tretjega odstavka 92. člena zakona zapisana tako, da jo je mogoče razlagati, da se nastanitev v integracijski hiši v primeru združevanja družine nanaša samo na ponovno združevanje družine, do česar v praksi dejansko ne prihaja, je potrebno določbo spremeniti tako, da bo ustrezala svojemu dejanskemu namenu. Glede na navedeno se predlaga, da se tretji odstavek 92. člena zakona spremeni tako, da je pravica do nastanitve v integracijskih hiši za družinske člane osebe s priznano mednarodno zaščito časovno vezana na

pravico do nastanitve v integracijski hiši osebe s priznano mednarodno zaščito, ki je uveljavljala pravico do združevanja družine.

K 16. členu

V 18. členu se določa, da svetovalci za begunce, ki so bili imenovani na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo in 98/11-odl. US), delo nadaljujejo po določbah tega zakona. Hkrati se predlaga, da lahko svetovalci za begunce, ki so brezplačno pravno pomoč in podporo nudili v že začelih postopkih na prvi stopnji, v teh postopkih nadaljujejo z nudenjem brezplačne pravne pomoči in podpore, vendar najdalj do vročitve odločitve pristojnega organa. Navedeno pomeni, da svetovalec za begunce ne more več zagotavljati brezplačne pravne pomoči in podpore v postopku na prvi stopnji, v kolikor je po vročitvi odločitve pristojnega organa in sproženem upravnem sporu zadeva s strani sodišč vrnjena v ponovno odločanje pristojnemu organu.

K 17. členu

Ker zakon posega v določbe Pravilnika o usposabljanju in opravljanju preverjanja znanj svetovalcev za begunce (Uradni list RS, št. 101/11), Pravilnika o načinu dostopa prosilcev za mednarodno zaščito ter nagrajevanju in povračilu stroškov svetovalcev za begunce (Uradni list RS št. 3/12) ter Pravilnika o postopku s tujcem, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter postopku sprejema prošnje za mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 64/11), je potrebno navedena podzakonska predpisa uskladiti z določbami tega zakona.

K 18. členu

Člen določa običajni rok uveljavitve zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

13. člen

(svetovalci za begunce)

(1) Svetovalec za begunce oziroma svetovalka za begunce (v nadaljnjem besedilu: svetovalec za begunce) je oseba, ki je imenovana za svetovalca po določbah tega zakona.

(2) Svetovalci za begunce dajejo podporo in pravno pomoč prosilcem v zvezi s postopkom za pridobitev mednarodne zaščite na prvi stopnji ter v zvezi s postopki po tem zakonu na Upravnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: upravno sodišče) in Vrhovnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče).

(3) Minister, pristojen za pravosodje, imenuje svetovalce za begunce za triletno obdobje. Za postopek imenovanja se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek.

(4) Razpis za svetovalce za begunce objavi ministrstvo, pristojno za pravosodje v Uradnem listu Republike Slovenije. Odločba o imenovanju svetovalca za begunce je dokončna.

(5) Za svetovalca za begunce je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

– je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora;

– je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost;

– je opravil pravniški državni izpit ali ima v Republiki Sloveniji zaključeno univerzitetno izobrazbo pravne smeri ali je končal enako raven izobraževanja v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja in ima opravljeno preverjanje znanja iz splošnega upravnega postopka, upravnega spora, prava človekovih pravic ter prava mednarodne zaščite;

– aktivno obvlada slovenski jezik;

– je vreden zaupanja za opravljanje dela svetovalca za begunce;

– je ob prijavi mlajši od 70 let;

– ni pravnomočno kaznovan za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti in za katero je zagrožena kazen zapora šestih mesecev ali hujša kazen;

– ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti in za katero je zagrožena kazen zapora šestih mesecev ali hujša kazen;

– ni zaposlen na ministrstvu, pristojnem za notranje zadeve, ali Policiji ali ne opravlja drugega plačanega dela za Republiko Slovenijo, ki vzbuja vtis, da pri dajanju podpore in pravne pomoči iz drugega odstavka tega člena ne bo nepristranski.

(6) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka morajo kandidati za svetovalce za begunce v prijavi na razpis navesti tudi osebno ime, naslov prebivališča ter kontaktne podatke (telefonska številka ter naslov elektronske pošte).

(7) Odvetnikom, vpisanim v imenik odvetnikov po zakonu, ki ureja odvetništvo, ni treba dokazovati pogojev od prve do pete alineje petega odstavka tega člena.

(8) Ni vreden zaupanja tisti, za katerega je na podlagi dosedanjega dela, ravnanja ali obnašanja utemeljeno sklepati, da nalog iz drugega odstavka tega člena ne bo opravljal strokovno, pošteno ali vestno ali da kot svetovalec za begunce ne bo varoval ugleda instituta svetovanja ter nepristranskosti.

(9) Imenovani svetovalci za begunce morajo najpozneje v treh mesecih od imenovanja opraviti usposabljanje na področju prava mednarodne zaščite, ki ga izvajajo Center za izobraževanje v pravosodju ali drug državni organ, pooblaščen organizacija ali strokovno združenje. Imenovani svetovalci za begunce ne smejo dajati podpore in pravne pomoči kot svetovalci za begunce po določbah tega zakona, dokler ne izvedejo usposabljanja. Usposabljanje je brezplačno.

(10) Vsebino in obseg usposabljanja iz prejšnjega odstavka ter preverjanja znanj iz tretje alineje petega odstavka v okviru Centra za izobraževanje v pravosodju določi minister, pristojen za pravosodje. Obveznost usposabljanja ter preverjanja znanj ne velja za imenovane svetovalce za begunce, če imajo najmanj eno leto praktičnih izkušenj s tega področja, zlasti, če so že delali kot svetovalci za begunce oziroma kot odvetniki izvrševali zastopanje prosilcev po tem zakonu v vsaj treh zadevah pred sodišči.

(11) Svetovalec za begunce se razreši:

- če se ugotovi, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev;
- če je pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, na kazen zapora šestih mesecev ali na hujšo kazen;
- na lastno željo;
- če ne opravi usposabljanja iz devetega odstavka tega člena;
- ne opravlja funkcije svetovalca za begunce ali če je ne opravlja redno ali ne opravlja vestno.

(12) Šteje se, da svetovalec za begunce ne opravlja svoje funkcije, če prosilcem v treh zadevah v enem letu odkloni podporo in pomoč ali, če svetovalec ne obvešča prosilca oziroma zakonitega zastopnika o postopku. O dostopanju prosilcev do svetovalcev za begunce ministrstvo, pristojno za pravosodje, upravlja evidenco, v kateri zaradi izvajanja določb prejšnjega odstavka in prejšnjega stavka tega odstavka poleg osebnih podatkov svetovalca za begunce iz šestega odstavka tega člena obdeluje tudi podatke o zavrnitvah podpore in pomoči ali nerednem ali nevestnem delu, o katerih ga obvesti ministrstvo, Upravno sodišče ali Vrhovno sodišče.

(13) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, lahko na podlagi obrazložene zahteve pridobi potrebne podatke ali informacije o razlogih za razrešitev od vseh upravljavcev osebnih podatkov, razen tistih podatkov, glede katerih zakon določa, da so del zaupnega razmerja ali da so del poklicne skrivnosti, oziroma da se podatki lahko pridobijo na podlagi odločbe sodišča samo za uporabo v drugih sodnih postopkih ali za potrebe predkazenskega postopka.

13.a člen

(imenik svetovalcev za begunce)

(1) Ministrstvo, pristojno za pravosodje, za odločanje in vodenje postopkov po tem zakonu in za zagotavljanje pravne varnosti v postopkih pred sodišči in upravnimi organi upravlja imenik svetovalcev za begunce, ki vsebuje naslednje podatke: osebno ime, znanstveni ali strokovni naslov, datum imenovanja, poklic, datum in kraj rojstva, enotno matično številko občana (EMŠO), za državljane držav članic Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora pa številko potnega lista, poštni naslov, na katerem je dosegljiv, kontaktno številko telefona, kontaktno številko telefaksa, kontaktni naslov elektronske pošte in podatke o zaposlitvi ali drugem statusu.

(2) Imenik svetovalcev za begunce je za pravno varnost, delovanje sodstva in drugih državnih organov v sodnih in drugih postopkih ter informiranje prosilcev javen v delu, ki obsega naslednje podatke: osebno ime svetovalca za begunce, znanstveni ali strokovni naslov in kontaktno številko telefona. Javni del imenika se lahko objavi na spletni strani ministrstva, pristojnega za pravosodje.

(3) Za potrebe posodabljanja imenika ter vodenja ali odločanja v postopkih po tem zakonu ali drugih zakonih lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, pridobiva in obdeluje podatek o stalnem in začasnem prebivališču svetovalca za begunce od upravljavca centralnega registra prebivalstva vsakih šest mesecev ali, če obstaja dvom, da svetovalec za begunce ministrstvu ni posredoval točnega podatka. Za namene iz prejšnjega stavka lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, podatek o vpisu svetovalca za begunce v kazensko evidenco ali izpisu svetovalca za begunce iz nje glede kaznivih dejanj iz petega odstavka 13. člena tega zakona pridobi od upravljavca kazenske evidence in ga obdeluje za ta namen. Za namene iz prvega stavka tega odstavka lahko ministrstvo, pristojno za pravosodje, pridobiva in obdeluje podatek o datumu smrti svetovalca za begunce od upravljavca matičnega registra.

(4) Za namene iz prejšnjega odstavka je svetovalec za begunce dolžan pisno ali po elektronski poti sporočiti ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, vsako spremembo podatkov o poštnem naslovu, na katerem je dosegljiv, naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, kontaktni telefonski številki oziroma kontaktni številki telefaksa ali naslovu elektronske pošte. Svetovalec za begunce je tudi za to dolžan posredovati pisno izjavo, da so vsi podatki, ki jih glede njega upravlja ministrstvo v imeniku svetovalcev za begunce, točni, oziroma podatke, ki so spremenjeni, in sicer do konca prvega meseca v koledarskem letu.

(5) Če svetovalec za begunce ne posreduje pisne izjave v roku iz drugega stavka prejšnjega odstavka, ga ministrstvo, pristojno za pravosodje, izbriše iz javnega dela imenika in se ponovno vpiše v ta del imenika po posredovanju zahtevane izjave.

13.b člen

(nagrada za pravno pomoč)

(1) Svetovalci za begunce imajo pravico do nagrade za opravljeno delo in do povračila stroškov za opravljeno pravno pomoč v postopku za pridobitev mednarodne zaščite na prvi stopnji ter v zvezi s postopki po tem zakonu na upravnem sodišču in vrhovnem sodišču. Sredstva za izplačilo nagrad in povračilo stroškov ter za usposabljanje svetovalcev za begunce se zagotavljajo iz proračuna ministrstva.

(2) Pravica do nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov svetovalcem za begunce ne pripada:

- če ima prosilec dovolj lastnih sredstev;
- če je bil postopek ustavljen na podlagi izrecnega umika prošnje, še preden je bila vložena tožba ali pravno sredstvo pred pristojnim sodiščem, razen v primerih svetovanja na prvi stopnji.

(3) Način dostopa prosilca do svetovalca za begunce, merila za določitev nagrade za opravljeno delo in povračilo stroškov določi minister.

16.a člen

(zakoniti zastopnik)

(1) Za zakonitega zastopnika se smiselno uporabljajo določbe o skrbništvu zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Zakoniti zastopnik je lahko vsakdo:

- ki izpolnjuje pogoje za skrbnika, določene z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja;
- ki se je udeležil usposabljanja in je uvrščen na seznam iz četrtega odstavka tega člena.

(3) Usposabljanje kandidatov za zakonite zastopnike, ki ga na podlagi javnega pooblastila izvaja Skupnost centrov za socialno delo in v ta namen izdaja potrdila o usposobljenosti, mora obsegati predvsem znanje iz družinskega prava, socialnega dela, psihologije, varstva otrokovih pravic in dolžnosti, varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter azilnega prava. Vsebinsko, način izvedbe, obrazce potrdil in trajanje usposabljanja predpiše minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, družino in socialne zadeve, v predpisu iz petega odstavka prejšnjega člena. Sredstva za izvedbo usposabljanja krije ministrstvo. Za nadzor nad izvajanjem javnega pooblastila je pristojno ministrstvo.

(4) Odločbo o imenovanju zakonitega zastopnika izda center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva. Pristojni center za socialno delo izbere zakonitega zastopnika s seznama zakonitih zastopnikov, ki ga vodi Skupnost centrov za socialno delo.

(5) Zakoniti zastopnik mora o svojem delu poročati centru za socialno delo ob pravnomočnosti odločbe v postopku priznanja mednarodne zaščite, vendar najmanj enkrat na leto in na zahtevo centra za socialno delo tudi v vmesnem obdobju. Center za socialno delo mora pregledati poročilo in po potrebi ukreniti vse potrebno, da se zavarujejo koristi mladoletnika brez spremstva.

(6) Zakoniti zastopnik lahko uveljavlja povrnitev potrebnih stroškov in nagrado za opravljeno delo. Merila za izračun višine nagrade in stroškov določi minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, družino in socialne zadeve, sredstva za izplačilo pa krije ministrstvo.

(7) Zakonito zastopanje poleg razlogov iz zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, preneha tudi s pravnomočnostjo odločitve pristojnega organa v postopku priznanja mednarodne zaščite.

41. člen

(kraj vložitev prošnje)

- (1) Prošnja osebe, ki se nahaja v Republiki Sloveniji, se vloži pri pristojnem organu. Pristojni organ lahko vodi postopek po tem zakonu tudi izven svojega sedeža.
- (2) Prošnja se v primerih iz VIII. poglavja tega zakona, lahko vloži tudi pri uradni osebi pristojnega organa na ozemlju druge države članice Evropske unije oziroma tretje države.
- (3) Prošnja se lahko vloži tudi na diplomatsko-konzularnih predstavništvih Republike Slovenije v tretjih državah.
- (4) V postopku iz 58. člena tega zakona se prošnja vloži v tranzitnem prostoru na letališču ali pristanišču ali na ladji, ki je na sidrišču.

50. člen

(umik prošnje)

- (1) Prosilec lahko umakne prošnjo kadar koli med postopkom do izdaje odločbe.
- (2) Prošnja se šteje za umaknjeno:
 - če se prosilec brez predhodnega opravičila ne odzove vabilu na osebni razgovor;
 - če prosilec pristojnega organa ne obvesti o spremembi svojega naslova in mu vabila oziroma drugih pošiljk kljub ponovnemu poskusu ni mogoče vročiti;
 - če je iz uradnih evidenc pristojnega organa razvidno, da je prosilec samovoljno zapustil azilni dom ali njegovo izpostavo in se v treh dneh od samovoljne zapustitve ni vrnil v azilni dom ali njegovo izpostavo;
 - če se prosilec v treh dneh od obvestila stanodajalca ali predstojnika institucije pristojnemu organu ni vrnil na naslov razselitve iz 83. člena tega zakona.
- (3) Pristojni organ postopek s sklepom ustavi, če prosilec izrecno, v ustni ali pisni obliki pred izdajo odločbe izjavi, da umika prošnjo ali če se prošnja šteje za umaknjeno. Prosilec mora Republiko Slovenijo zapustiti nemudoma po dokončnosti sklepa.

51. člen

(omejitev gibanja prosilcem)

- (1) Prosilcu se lahko začasno omeji gibanje, če je to potrebno zaradi:
 - ugotavljanja istovetnosti prosilca ali
 - suma zavajanja in zlorabe postopka iz razlogov, navedenih v 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 12., 14. in 15. točki 55. člena tega zakona, ali
 - zaradi utemeljenih razlogov ogrožanja življenja drugih ali premoženja.

(2) Gibanje se lahko omeji:

- na območje azilnega doma ali njegove izpostave ali
- na za to namenjen objekt azilnega doma ali drug ustrezen objekt ministrstva.

(3) Mladoletnikom brez spremstva se lahko gibanje omeji samo na območje azilnega doma ali njegove izpostave.

(4) Omejitev gibanja odredi ministrstvo s sklepom. Pisni odpravek sklepa pristojni organ izda najpozneje v 48 urah od ustnega izreka sklepa, prosilcu pa mora biti vročen v roku treh delovnih dni. Omejitev gibanja lahko traja do prenehanja razlogov, vendar največ tri mesece. Če razlogi za omejitev gibanja po tem času še obstajajo, se omejitev lahko podaljša še za en mesec.

(5) Zoper sklep o omejitvi gibanja ima prosilec v treh dneh po njegovi vročitvi pravico do vložitve tožbe na upravno sodišče. Sodišče mora po predhodnem ustnem zaslišanju o tožbi odločiti v treh delovnih dneh.

56. člen

(ponovna prošnja)

(1) Državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki ji je bila prošnja v Republiki Sloveniji že pravnomočno zavrnjena ali jo je izrecno umaknila, lahko vloži ponovno prošnjo samo, če ob vložitvi zahtevka iz prvega odstavka 57. člena tega zakona predloži nove dokaze ali navede nova dejstva, ki bistveno povečujejo verjetnost, da izpolnjuje pogoje za priznanje mednarodne zaščite.

(2) Novi dokazi ali dejstva morajo nastati po izdaji predhodne odločitve, oziroma so lahko obstajali že v času prvega postopka, vendar jih oseba iz prejšnjega odstavka iz upravičenih razlogov takrat ni uveljavljala.

(3) Ne glede na določbi prejšnjih odstavkov tega člena lahko državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki je prošnjo izrecno umaknila, vloži ponovno prošnjo, le če dokaže, da je bila izjava o umiku prošnje dana zaradi grožnje ali pod prisilo.

74. člen

(sodno varstvo)

(1) Zoper odločbo, izdano na prvi stopnji, je mogoče vložiti tožbo na upravno sodišče.

(2) Zoper odločbo, izdano v rednem postopku, se lahko vloži tožba v 15 dneh od vročitve. Zoper odločbo izdano v pospešenem postopku, se lahko vloži tožba v osmih dneh od vročitve.

(3) Zoper vse sklepe, izdane na podlagi tega zakona, razen sklepov iz četrtega odstavka 51. člena in četrtega odstavka 57. člena tega zakona se tožba lahko vloži v osmih dneh od vročitve.

(4) Tožba zoper odločbo o zavrnitvi prošnje zadrži izvršitev.

(5) Zoper sodbe, ki jih izda upravno sodišče, je dovoljena pritožba na vrhovno sodišče.

78. člen

(pravice prosilcev)

(1) Prosilec ima pravico do:

- prebivanja v Republiki Sloveniji;
- spremljanja postopka v jeziku, ki ga razume;
- informiranja;
- osnovne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi;
- finančne pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu;
- brezplačne pravne pomoči v postopkih iz prvega in drugega odstavka 13. člena tega zakona, in sicer s pomočjo enega svetovalca za begunce;
- nujnega zdravljenja;
- izobraževanja;
- dela in zaposlovanja;
- humanitarne pomoči;
- žepnine.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka prosilec pridobi z vložitvijo popolne prošnje in trajajo do izvršitve odločitve pristojnega organa oziroma najdlje do pravnomočnosti odločitve.

(3) Minister v soglasju z ministri, pristojnimi za zdravje, delo, družino in socialne zadeve ter za šolstvo in šport, predpiše podrobnejše pogoje in načine za zagotavljanje pravic iz prejšnjega odstavka in pravic iz 15. člena tega zakona.

79.a člen

(pravica do žepnine)

(1) Prosilec, ki je nastanjen v azilnem domu ali njegovi izpostavi in je brez lastnih sredstev za preživljanje, je enkrat na mesec upravičen do žepnine.

(2) Do žepnine ni upravičen prosilec, ki prejema finančno pomoč v skladu s 83. členom tega zakona, ali prosilec, ki ima lastna sredstva za preživljanje.

(3) Višino žepnine enkrat na leto na predlog ministrstva določi Vlada Republike Slovenije.

(4) Način izplačevanja žepnine določi minister v predpisu iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona.

80. člen

(azilni dom in bivanje v domu)

(1) Za nastanitev prosilcev ministrstvo organizira azilni dom. Ministrstvo lahko za organizacijo delovanja in bivanja v azilnem domu pooblasti na podlagi javnega razpisa izbrano društvo, ustanovo, zavod ali drugo podobno nepridobitno pravno osebo, katere dejavnost obsega področje nastanitve prosilcev.

(2) Ministrstvo nastani prosilce v azilnem domu ali njegovi izpostavi, kjer jim zagotovi osnovno oskrbo.

(3) Stroške nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi krije ministrstvo.

(4) Prosilci, ki imajo lastna sredstva za preživljanje ali jim je preživljanje zagotovljeno kako drugače, morajo sami kriti stroške ali sorazmeren delež stroškov osnovne oskrbe iz četrte alineje prvega odstavka 78. člena tega zakona. Če pristojni organ ugotovi, da je prosilec ob nastanitvi v azilni dom ali njegovi izpostavi imel ali pozneje pridobil dovolj sredstev za preživljanje, da bi lahko kril stroške ali sorazmeren del stroškov osnovne oskrbe v azilnem domu ali njegovi izpostavi, lahko od prosilca zahteva povračilo. Kriteriji in merila za način ugotavljanja lastnih sredstev za preživljanje, način izračuna povračila in postopek plačila se določijo v predpisu iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona.

(5) V izjemnih primerih lahko prosilci prenočijo tudi zunaj azilnega doma ali njegove izpostave. Dovolilnico za prenočitev zunaj azilnega doma ali njegove izpostave lahko izda pristojni organ za največ sedem dni. Razlogi in pogoji za izdajo dovolilnice se določijo v predpisu iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona.

(6) Prosilci, ki bivajo v azilnem domu, morajo spoštovati določbe hišnega reda, ki ga prepiše minister.

84. člen

(zdravstveno varstvo)

(1) Nujno zdravljenje prosilca obsega pravico do:

1. nujne medicinske pomoči in nujnega reševalnega prevoza po odločitvi zdravnika ter pravico do nujne zobozdravstvene pomoči;

2. nujnega zdravljenja po odločitvi lečečega zdravnika, ki obsega:

– ohranitev življenjsko pomembnih funkcij, zaustavljanje večjih krvavitev oziroma preprečitev izkrvavitve;

– preprečitev nenadnega poslabšanja zdravstvenega stanja, ki bi lahko povzročilo trajne okvare posameznih organov ali življenjskih funkcij;

– zdravljenje šoka;

– storitve pri kroničnih boleznih in stanjih, katerih opustitev bi neposredno in v krajšem času povzročila invalidnost, druge trajne okvare zdravja ali smrt;

– zdravljenje vročinskih stanj in preprečevanje širjenja infekcije, ki bi utegnila voditi do septičnega stanja;

– zdravljenje oziroma preprečevanje zastrupitev;

– zdravljenje zlomov kosti oziroma zvinov ter drugih poškodb, pri katerih je nujno posredovanje zdravnika;

– zdravila s pozitivne liste v skladu s seznamom medsebojno zamenljivih zdravil, ki so predpisana na recept za zdravljenje navedenih bolezni in stanj;

3. zdravstvenega varstva žensk: kontracepcijskih sredstev, prekinitve nosečnosti, zdravstvene oskrbe v nosečnosti in ob porodu.

(2) Ranljiva oseba s posebnimi potrebami, izjemoma pa tudi drug prosilec, ima pravico do dodatnega obsega zdravstvenih storitev, ki ga odobri in določi komisija iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(3) Mladoletni prosilci so upravičeni do zdravstvenega varstva pod enakimi pogoji kakor državljani Republike Slovenije.

(4) Zaradi varovanja javnega zdravja v Republiki Sloveniji se lahko zahteva zdravniški pregled prosilcev.

92. člen

(nastanitev v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva)

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito je upravičena do nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva, vendar najdlje za eno leto od dneva pridobitve statusa.

(2) Pri združevanju družine po tem zakonu se postopek nastanitve družinskih članov začne z dnem prihoda družinskih članov v Republiko Slovenijo.

(3) Če oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je uveljavljala pravico do združitve družine po tem zakonu, kasneje ponovno uveljavlja to pravico še za preostale družinske člane, so ti družinski člani upravičeni do nastanitve le do poteka pravice nastanitve družine iz prejšnjega odstavka.

(4) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko pristojni organ osebi s priznano mednarodno zaščito, pri kateri obstajajo utemeljeni zdravstveni ali drugi razlogi, ki jih ugotovi pristojni organ, podaljša obdobje nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva najdlje za šest mesecev. Utemeljenost razlogov z možnostjo podaljšanja ugotavlja komisija iz tretjega odstavka 83. člena tega zakona, ki pripravlja predloge in mnenja v zvezi z nastanitvijo oseb s priznano mednarodno zaščito v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva. Pritožba zoper odločitev ministrstva na podlagi mnenja komisije ni mogoča.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

V skladu s prvim odstavkom 142. člena Poslovnika Državnega zbora RS (Uradni list RS, št. 92/07 – UPB1 in 105/10) Vlada Republike Slovenije Državnemu zboru Republike Slovenije predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za spremembe in dopolnitve zakona, ki so manj zahtevne.

Spremembe in dopolnitve Zakona o mednarodni zaščiti se predlagajo zaradi črtanja določb zakona, ki jih je že razveljavilo Ustavno sodišče RS, nekatere spremembe pa se predlagajo tudi zaradi potrebnih redakcijskih popravkov. S predlogom se v vsebinskem smislu predlaga sprememba nekaterih določb, ki se nanašajo na resorno pristojnost nad izvajanjem nekaterih določb ter prenos neobvezne določbe Direktive 2005/85/ES v slovenski pravni red, vendar so te spremembe manj zahtevne.

VI. OSNUTKI PODZAKONSKIH PREDPISOV, KATERIH IZDAJO DOLOČA PREDLOG ZAKONA

Pravilnik o spremembi in dopolnitvi Pravilnika o postopku s tujcem, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter postopku sprejema prošnje za mednarodno zaščito

1. člen

V Pravilniku o postopku s tujcem, ki izrazi namen podati prošnjo za mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji ter postopku sprejema prošnje za mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 64/11) se črta 19. člen.

2. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. _____
Ljubljana, dne _____
EVA

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o načinu dostopa prosilcev za mednarodno zaščito do svetovalcev za begunce ter nagrajevanju in povračilu stroškov svetovalcem za begunce

1. člen

V Pravilniku o načinu dostopa prosilcev za mednarodno zaščito do svetovalcev za begunce ter nagrajevanju in povračilu stroškov svetovalcem za begunce (Uradni list RS, št. 6/12) se črta prvi odstavek 5. člena.

2. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. _____
Ljubljana, dne _____
EVA

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o usposabljanju in preverjanju znanj svetovalcev za begunce

1. člen

V Pravilniku o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o usposabljanju in preverjanju znanj svetovalcev za begunce (Uradni list RS, št. 101/11) se zadnji stavek v šestem odstavku 6. člena spremni tako, da se glasi:

"Nagrado in potne stroške krije ministrstvo, pristojno za pravosodje.

2. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. _____
Ljubljana, dne _____
EVA